

Ny ordförande i Svenska KLL-gruppen

Till en början var siktet inställt på en tjänst som barnläkare men ödet ville annorlunda. Nu tar hon över ordförandeklubban i Svenska KLL-gruppen.

– Det känns både roligt och spännande att ta över i en tid då det händer så mycket på KLL-fronten, säger nyblivna ordföranden Maria Strandberg, överläkare på hematologien vid medicinkliniken på Sundvalls sjukhus.

Med över 500 nya fall per år är kronisk lymfatisk leukemi, KLL, den leukemi som är vanligast förekommande i Sverige. KLL är en obotlig form av blodcancer som vanligtvis utvecklas långsamt. Ofta upptäcks sjukdomen i samband med en rutinkontroll innan några symtom har gjort sig påminda. Som många andra blodcancersjukdomar kan KLL skilja sig väldigt mycket åt mellan olika patienter.

– Tack vare framstegen inom cytogenetik har vi på senare år insett att KLL är en sjukdom som kan ha oerhört många ansikten, säger Maria Strandberg. Vissa patienter klarar sig helt utan behandling medan andra måste behandlas direkt.

Det beror förstås på många olika faktorer, som patientens ålder och eventuell samsjuklighet, men även på sjukdomens genetiska egenskaper. Om det vill sig illa kan KLL ge allvarliga, ibland livshotande komplikationer såsom anemi, infektioner och behandlingskrävande benmärgssvikt.

TOG FRAM FÖRSTA VÅRDPROGRAMMET

Maria Strandberg har varit verksam i Svenska KLL-gruppen från det att den startades år 2004 på initiativ av Eva Kimby och Richard Rosenquist, och hon har varit med om att ta fram det första vårdprogrammet 2006.

MARIA STRANDBERG

Ålder: 49

Bor: I hus i Sundsvall, men uppväxt i Västerbotten

Familj: Man och barn

Fritid: Älskar att springa, spela golf, åka slalom, cykla racer och läsa böcker. "Och så är jag helt tokig i fritt fall, berg- och dalbanor och allt som snurrar!"

Maria Strandberg, överläkare i Sundsvall, är ny ordförande i Svenska KLL-gruppen. Hon tar över i en tid då det händer mycket vad gäller behandlingen av kronisk lymfatisk leukemi.

– Sedan dess har det hunnit hända väldigt mycket – dels i termer av hur mycket vi kan och förstår, men också vad gäller behandlingsmöjligheter, säger hon. Det är ju inte så länge sedan vi i stort sett bara hade klorambucil, ett riktigt gammalt cellhämmande läkemedel, att erbjuda.

Sedan började det dyka upp nya behandlingsalternativ. Det visade sig att CD-52-antikroppen alemtuzumab hade god effekt vid KLL. Och så kunde man lägga till en annan antikropp, rituximab. Om patienterna var någorlunda unga och starka kunde man lägga till cyklofosamid och fludarabin.

De senaste tillskotten i behandlingsarsenalen är idelalisib och ibrutinib, två nya tablettbehandlingar som verkar genom att blockera receptorer på tumörcellerna, och ännu fler är på gång.

– Det är väldigt tillfredsställande att som doktor kunna erbjuda ännu en behandling när den förra inte längre fungerar. Jag har en patient nu som får idelalisib som femte linjen. Vi hade försökt med det mesta, men antingen sviktade han efter ett tag eller så förvärrades sjukdomen under pågående behandling. Det har räddat hans liv och det hade inte gått för bara några år sedan.

Den snabba utvecklingen visar också på vikten av ständig fortbildning för hematologiska specialister, något som Maria Strandberg brinner för. Hon är även ordförande i utbildningsutskottet inom ramen för Svensk Förening för Hematologi. Föreningen har ända sedan 1985 årligen ordnat utbildningsdagar, en satsning som är mycket uppskattad av landets hematologer. I år arrangeras utbildningsdagarna i Uppsala och programmet bjuder på kvalificerad utbildning inom olika delar av klinisk hematologi, både vad gäller frontlinjeforskning och praktisk sjukvård.

– De här dagarna i oktober är en årlig höjdpunkt som lockar kvalificerade föreläsare som ger deltagarna senaste nytt över hela fältet, säger Maria Strandberg. Det är en förmån att få vara med och ordna ett så viktigt arrangemang.

Det var i maj som Maria Strandberg valdes till ny ordförande i Svenska KLL-gruppen efter Per-Ola Andersson, men det var nära att det inte alls blev hematologi.

– Jag hade inte en tanke på att bli medicinare och absolut inte hematolog, säger Maria Strandberg som till en början var helt inställd på att bli barnläkare.

”HELT FAST I HEMATOLOGIN”

Nu slumpade det sig emellertid så att det inte fanns något vikariat på barnkliniken i Sundsvall när Maria Strandberg för första gången skulle pröva sina vingar efter AT-tjänstgöringen, men väl på medicin. Det var på Örnsköldsviks sjukhus. Sedan blev det ST på medicinkliniken och när de efter någon månad hörde av sig från barnkliniken och sade att en lucka hade dykt upp – då var hon redan fast. Så småningom blev det även ST-tjänstgöring i internmedicin och hematologi.

– Och det är jag jätteglad för idag, skrattar Maria Strandberg. Nu har jag varit Västernorrlands läns landsting trogen i snart ett kvartssekel och jag har ingen som helst lust att flytta på mig. Jag är en utpräglad kliniker och det passar mig perfekt att arbeta på ett länssjukhus där jag får hålla på med många olika patienter och diagnoser. Jag tror att vi har en väldigt spännande tid framför oss – inte minst inom KLL.

PETER LUNDSTRÖM, MEDICINSK SKRIBENT
FOTO: HÅKAN HUMLA

